

עתודות קרן פנסיה לשכירים ועצמאיים בע"מ

דו"ח דירקטוריון

ליום 30.09.12

עתודות קרן פנסיה לשכירים ועצמאיים בע"מ (להלן - "החברה")

דוח הדירקטוריון על מצב עניני התאגיד לתקופה שנסתיימה ביום 31 בספטמבר 2012 סוקר את השינויים העיקריים בפעילות החברה לתקופה של ינואר ועד בספטמבר 2012 ("תקופת הדוח") הדוח נערך בהתאם לחוזר פנסיה 7-3-2007 שפורסם על ידי משרד האוצר - אגף שוק ההון, ביטוח וחסכון .

1. התפתחויות מאז הדוח האחרון

בפרק זה יסקרו חוקים, תקנות, חוזרים, טיוטות חוקים, תקנות וחוזרים עיקריים שפורסמו על ידי הכנסת, הממשלה או המפקח על הביטוח, לפי העניין, לאחר פרסום מועד הדוח התקופתי לשנת 2011.

מגבלות, חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על תחומי הפעילות של החברה

כללי

1.2.3. מגבלות ופיקוח על עסקי התאגיד -

בפרק זה יסקרו חוקים, תקנות, חוזרים, טיוטות חוקים, תקנות וחוזרים עיקריים שפורסמו על ידי הכנסת, הממשלה או המפקח, לפי העניין, לאחר תאריך אישור הדוח התקופתי לשנת 2011.

1.2.3.1. כללי

מגבלות ופיקוח על עסקי התאגיד

פרק זה יסקרו חוקים, תקנות, חוזרים, טיוטות חוקים, תקנות וחוזרים עיקריים שפורסמו על ידי הכנסת, הממשלה או המפקח, לפי העניין, לאחר תאריך אישור הדוח התקופתי.

- במאי 2007 פורסם חוזר אשר מטרתו להחיל את הוראות תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים (IFRS) (להלן: "התקינה הבינלאומית") על הגופים המוסדיים, זאת, בעקבות פרסום תקן חשבונאות מס' 29 בדבר אימוץ התקינה הבינלאומית על ידי המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות ביוני 2006. על פי חוזר זה, גופים מוסדיים יערכו את דוחותיהם הכספיים לפי התקינה הבינלאומית לתקופות המתחילות ביום 1 בינואר 2008.

בהמשך לחוזר זה, באפריל 2012 פורסמה טיוטת חוזר אשר מטרתה לקבוע הוראות הנוגעות למבנה הגילוי הנדרש בהתאם לתקינה הבינלאומית בדוחות הכספיים של חברות מנהלות. ההנחיות משקפות את ההוראות העדכניות של התקינה הבינלאומית, תוך שיפור הגילוי בדוחות הכספיים והן מתייחסות לחברות מנהלות של קופות גמל וקרנות פנסיה, במטרה לקבוע מבנה גילוי אחיד. במסגרת טיוטת החוזר פורטו ההנחיות בדבר מבנה הגילוי הנדרש (להלן: "ההנחיות"), כאשר בהתאם לטיוטת החוזר הגילוי הנדרש יכול לכל הפחות את הסעיפים המפורטים במסגרת ההנחיות, זולת אם בנסיבות העניין אינו מהותי. כמו כן, לפי הטיטה, יש לפרט בנוסף, כל פרט, מידע או הבהרה אשר בהעדרם לא יציגו הדוחות באופן נאות ובצורה נאמנה את מצבו הכספי של התאגיד.

במסגרת טיוטת החוזר, מוצע, בין היתר, להטיל על חברה מנהלת את האחריות לעדכן את הגילוי הניתן בדוחות הכספיים בהתאם לכל עדכון ושינוי בתקינה הבינלאומית, להציג מספרי השוואה לצד כל סכום בדוחות הכספיים ולצרף מידע נלווה לביאורים כמותיים. במסגרת טיוטת החוזר נקבע כי חישוב סכומי השקעות בחברות מנהלות נשלטות ובחברות מוחזקות אחרות לצורך חישוב ההון העצמי, יחושבו על בסיס אקוויטי בשרשור מלא. הדוחות הכספיים השנתיים יחתמו על ידי יו"ר הדירקטוריון של החברה המנהלת, מנכ"ל החברה ובעל התפקיד הבכיר בתחום הכספים. תוקף הוראות הטיוטה, ככל שתתקבל, מיום פרסומה, למעט ההוראות בדבר אימוץ ההנחיות שיחולו החל מהדוחות הכספיים לשנת 2012.

- בחודש אפריל 2012 פרסם המפקח טיוטת מסמך מדיניות לשליטה או החזקה בגוף מוסדי, שמטרתה לקבוע כללים מנחים במתן היתרים לשליטה או החזקת אמצעי שליטה בגופים מוסדיים ובקביעת תנאים בהיתרים אלה. הטיוטה כוללת בין היתר הוראות בעניינים הבאים: מגבלות לעניין שיעור החזקה מזערי הנדרש לשם שליטה בגוף המוסדי (כתלות בגודלו של הגוף המוסדי); הגבלת הפער בין האינטרס ההוני של בעל השליטה בגוף המוסדי לבין שיעור השליטה בו; כללים והגבלות לגבי מבנה השליטה, דרך החזקת אמצעי השליטה בגוף מוסדי ותאגידיים באמצעותם רשאי בעל השליטה להחזיק בגוף המוסדי; מגבלות על אופן מימון רכישת השליטה בגוף מוסדי ושיעור המימון; מגבלות לעניין שעבוד אמצעי שליטה בגוף מוסדי ובתאגידיים באמצעותם מחזיק בעל השליטה בגוף המוסדי; דרישה להון עצמי של מבקש היתר השליטה כפועל יוצא של היקף השקעתו בגוף המוסדי; ודרישה להתחייבות של מבקש היתר שליטה להשלים את ההון העצמי המינימלי הנדרש מהגוף המוסדי בו ישלוט.

במסגרת הפעלת שיקול דעתו של המפקח במתן היתרים תהיה למפקח סמכות לסטות מהתנאים המפורטים בטיוטה.

המפקח הודיע כי בנוסף להחלת ההנחיות החדשות על בעלי שליטה עתידיים בגופים מוסדיים, בכוונתו לדרוש מבעלי השליטה וההחזקה הקיימים, אשר קיבלו היתר מהממונה, לעמוד בדרישות המדיניות החדשה לאחר תקופת התאמה.

אימוצה של טיוטת המדיניות האמורה ואופן יישומה (לרבות משכה של תקופת ההתאמה), לגביהם אין ודאות במועד הדוח, עשויים להשפיע על אפשרויות החזקת שליטה בחברה, בכלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ ("כלל החזקות") ובגופים מוסדיים בקבוצה. יצוין כי, בין חברות הביטוח וגורמים נוספים לבין המפקח מתקיים דין ודברים בקשר לטיוטת המדיניות האמורה.

- במסגרת השלמת "רפורמת המוצרים" משנת 2008, אושרה במליאת הכנסת בחודש מאי 2012 בקריאה שניה ושלישית הצעת חוק מספר 190 לתיקון פקודת מס הכנסה, המהווה מיזוג בין שתי הצעות חוק: הצעת חוק ממשלתית בנושא הטבות מס לקצבה - הצעת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מספר 189 והוראת שעה)(הטבות מס לקצבה) והצעת חוק פרטית - הצעת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (השארית מרכיב הפיצויים בקופת גמל), התשע"ב-2012. שמטרתן להרחיב את מסגרת הטבות המס הניתנות בעת משיכת כספים באפיק החיסכון לקצבה.

הצעת החוק משנה מספר הסדרים בנושא מיסוי החיסכון הפנסיוני, ובין היתר: כיום, קיים פטור ממס בעת משיכת קצבה מקופת גמל לקצבה המוגבל בגובה מבין (א) סכום הקצבה הנובע מהפקדות לקופה שלא נהנו מהטבות ממס בעת הפקדתם ("קצבה מוכרת"); או (ב) 35% מהקצבה בפועל ("קצבה מזכה") (אך לא תבוא בחשבון קצבה שמעל כ-8200 ש"ח (נכון לינואר 2012)). על פי הצעת החוק יופרד הפטור האמור לשני רכיבים נפרדים (בלא שתהיה תקרת "לפי הגבוה" ביניהם, כפי שהיה עד כה):

1. קצבה מוכרת - פטור מלא ממס למשיכת כספים שהופקדו בקופת גמל לקצבה ואשר לא נהנו מהטבות ממס בעת הפקדתם לעצמאי, ולשכיר בגין הפקדות מעסיק בגין שכר שמעבר ל-4 פעמים שכר ממוצע במשק (כ-32,800 ש"ח), ובגין הפקדות עובד שלא קיבל בגינם הטבת מס.
2. קצבה מזכה - פטור ממס בסכום קבוע, שיגדל במשך 13 שנה ויגיע לכ-5,500 ש"ח (67% מכ-8,200 ש"ח).

הצעת החוק מגדילה את הפטור ממס בעת היוון קצבה בהתאם לגידול שחל בפטור ממס ביחס למשיכת כספים כקצבה כאמור.

הצעת החוק משנה את מנגנון חישוב הפטור לקצבה ליחיד שמשך מענקים פטורים (כגון: פיצויי פיטורים), באופן שיעודד השארת המענקים הפטורים לקצבה.

הצעת החוק מאפשרת (באמצעות תיקון לחוק קופות הגמל) לעמית, הזכאי לכספים ממרכיב הפיצויים מקופת גמל לא משלמת לקצבה, שבוצעה בגינם התחשבונו מס ומוטב הזכאי לכספי עמית שנפטר מקופת גמל לא משלמת לקצבה, מקופת גמל לתגמולים או מקופת גמל אישית לפיצויים, להפקיד כספים על שמו של העמית או המוטב בהתאמה, בחשבון נפרד בקופת גמל לא משלמת לקצבה שלא ניתן יהיה להפקיד אליו תשלומי כספים נוספים, באופן שיאפשר למשך אותם בכל עת שלא בדרך של קצבה, תוך חיובו במס רווח הון בלבד. בנוסף, נקבע כי לעניין דיני המס יראו כספים המגיעים למוטב של עמית שנפטר, אשר לא נמשכו בידי המוטב ולא הועברו לחשבון חדש כאמור, בתוך 3 חודשים מיום פטירתו של העמית, ככספים שהועברו לחשבון חדש כאמור בתום 3 החודשים האמורים.

הצעת החוק מרחיבה את מסגרת הטבות המס הניתנות בעת משיכת כספים באפיק החיסכון לקצבה ולפיכך עשויה להגדיל את כדאיות החיסכון באפיק זה. מתן האפשרות להשאיר בקופה כספים ממרכיב הפיצויים, שבוצעה בגינם התחשבונו וכספים של עמית שנפטר, והשינוי במנגנון חישוב הפטור לקצבה ליחיד שמשך מענקים פטורים עשויים לסייע בשימור הכספים בחברה וכתוצאה מכך להגדיל במידה מסוימת את יתרת הנכסים הצבורים בקופות הגמל המנוהלות על ידי החברה. מאידך, הגדלת הפטור מס בעת היוון קצבה עשוי לעודד משיכת כספים.

המידע בכל הקשור להשלכות הסדרי המיסוי האמורים הינו מידע צופה פני עתיד המתבסס על הערכות והנחות של החברה, נכון למועד פרסום הדוח. היישום בפועל עשוי להיות שונה באופן מהותי מזה שנחזה. השלכות הסדרי המיסוי תלויות, בין היתר, בהתנהגות המבוטחים.

- בחודש מאי 2012 פורסמה טיוטת חוזר בנושא מידע ממרשם האוכלוסין לקרנות פנסיה (להלן: "הטיוטה"). מטרת הטיוטה להסדיר את תדירות והליך הפנייה של חברות מנהלות של קרנות פנסיה למרשם האוכלוסין במשרד הפנים בבקשה לקבלת מידע אודות העמיתים ומקבלי הקצבאות בקרן. מטרת הפניה לאפשר לחברות מנהלות לעמוד בחובת הנאמנות כלפי העמיתים ולשם כך לאמת את הנתונים שברשותן, לצורך ביצוע תשלומים בהתאם להוראות תקנון הקרן ולהעריך נכונה את היקף ההתחייבויות האקטואריות.

הוראות הטיוטה תחולנה על חברות מנהלות של קרנות פנסיה חדשות ועל חברות מנהלות של קרנות פנסיה ותיקות.

- במסגרת הצעדים לטיפול בכספים ללא דורש במוצרי חיסכון פנסיוני וכצעד משלים לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (איתור עמיתים ומוטבים), התשע"ב-2012, פורסמה בחודש יוני 2012 טיוטת חוזר שניה (להלן: "טיוטת החוזר") בדבר הקמת ממשק אינטרנטי מרכזי לאיתור חשבונות עמיתים וחשבונות של עמיתים שנפטרו (להלן: "הממשק"). מטרת הממשק לאפשר לעמיתים ולמוטבים של עמיתים שנפטרו לאתר במסגרת הממשק בקלות ובמהירות חשבונות אצל גופים מוסדיים המנהלים חסכונות פנסיוניים. טיוטת החוזר מאפינת את הדרישות הטכניות מגופים מוסדיים לצורך הפעלת הממשק ואת לוחות הזמנים להיערכות הגופים המוסדיים. בין היתר, נדרש גוף מוסדי להעביר פרטי איש קשר מיחידת המחשוב של הגוף המוסדי אשר יהיה אחראי על ניהול השירות וכן את פרטי האחראי על טיפול בפניות של חוסכים שיתקבלו בגוף המוסדי בעקבות הקמת הממשק. הוראות טיוטת החוזר, ככל שתתקבל, תחולנה על כל הגופים המוסדיים. תחילת טיוטת החוזר, ככל שתתקבל, תהיה במועד פרסומו.

- בהמשך למכתב מטעם המפקח מחודש ספטמבר 2011 וכצעד נוסף ביישום פרויקט קודקס הרגולציה העתידי, בחודש יוני 2012 פורסם מטעם המפקח מכתב שני לגופים המוסדיים אליו צורפו מסמכים מעודכנים ומסמכים חדשים המהווים נדבך נוסף בבניית החוזר האחיד המאגד את כל החוזרים החלים על הגופים המוסדיים: טיוטה מעודכנת של תוכן עניינים; טיוטה של קובץ הגדרות רוחבי מעודכן; וטיוטת הוראות לחוזר אחיד למוצרים. טיוטת החוזר האחיד למוצרים כוללת פרק הוראות לכלל המוצרים והגופים המוסדיים וכן כוללת פרקים המקבצים הוראות הנוגעות למוצרים השונים: ביטוח כללי, בטוח חיים, חיסכון פנסיוני וקופות גמל אחרות. כל פרק בטיוטת החוזר האחיד למוצרים מורכב מארבעה שלבים - חובות הגוף המוסדי טרם השקת מוצר והוראות למוצר; חובות גוף מוסדי בהתקשרות מול לקוח; חובות גוף מוסדי בניהול מוצר; וחובות גוף מוסדי בסיום התקשרות. במסגרת הטיוטה הקודמת הופץ אגד של הוראות בתחום ביטוח כללי ובתחום ההשקעות. טיוטת הקודקס מכילה אינדקס לשבעה שערים המשקפים את ההסדרה המוצעת. במסגרת טיוטה זו מוצע לשלב את האגדים המוצעים בנושא ביטוח גמל ופנסיה. במסגרת האגדים מוצע לבטל חלק מהחוזרים או לערוך בהם שינויים.

- בחודש יוני 2012 פורסמו ברשומות תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים על חברות מנהלות ומבטחים), התשע"ב-2012 (להלן: "התקנות"). בהמשך לפרסום התקנות, פרסם המפקח ביולי 2012, את חוזר גופים מוסדיים בדבר כללי השקעה החלים על חברות מנהלות ומבטחים (להלן: "חוזר תקנות ההשקעה") ודברי הסבר. חוזר תקנות ההשקעה משלים מספר עניינים בנושאי ההשקעות המוזכרים בתקנות בהם הוסמך המפקח לקבוע כללים (התקנות) וחוזר תקנות ההשקעה יקראו להלן ביחד: "תקנות ההשקעה החדשות". תקנות ההשקעה החדשות באות להחליף ולאחד את המסגרת המשפטית של כללי ההשקעה החלים על הגופים המוסדיים (קופות גמל, קרנות פנסיה וחברות ביטוח) המעוגנים כיום בשתי

הוראות דין שונות. בתקנות ההשקעה החדשות בוצעו מספר שינויים מהותיים לעומת הוראות הדין הקיים, לרבות, (א) גידול החלק החופשי להשקעות בשוק ההון של קרנות הפנסיה הוותיקות, (ב) ביטול התלות שבין רמת הדירוג לבין שיעור ההשקעה המותר בתאגיד בודד וקבוצת תאגידים וצמצום שיעור החשיפה להם, הוספת מגבלת חשיפה מצטברת חדשה לחמשת התאגידים הגדולים ביותר וחמשת קבוצות התאגידים הגדולות ביותר, להם חשוף המשקיע המוסדי, (ג) הרחבת האפשרות להשקיע במדינות שדירוג האשראי שלהן הוא (BBB-) ומעלה או חברות ב-OECD, (ד) הגבלת החזקה באמצעי שליטה של תאגיד עד ל-20% בכל הכספים המנוהלים על ידי הגוף המוסדי וקביעת מגבלות ספציפיות להשקעה בשותפויות ובתאגידי נדל"ן, (ה) הטלת מגבלה כמותית חדשה להשקעה בזכויות במקרקעין מתוך סך נכסי הגוף המוסדי, (ו) שינוי שיעור ההחזקה בסדרת אג"ח סחיר (ז) צמצום מגבלות ההשקעה בחוב בדירוג מינימלי כך שיחולו על הלוואות פרטיות בלבד, (ח) שינוי ההוראות ביחס להלוואות לעמיתים ולמבוטחים, (ט) שינוי בהגדרת צדדים קשורים לגוף המוסדי והטלת מגבלות כמותיות חדשות על השקעות בגופים כאמור, (י) קביעת כללים לתיקון חריגות אקטיביות ופסיביות מהוראות תקנות ההשקעה, דיווחים וסנקציות. לאור כניסתן לתוקף של תקנות ההשקעה החדשות התאפשר לקופות הגמל וקרנות הפנסיה המנוהלות על ידי החברה להשקיע בניירות ערך של חברות מקבוצת אי די בי עד לשיעור מסוים מסך נכסי הקופות ו/או הקרנות, ומאידך תוגבל השקעת כספים שכנגד פוליסות תלויות תשואה ונכסי הנוסטרו (שאינה מוגבלת במגבלה כמותית ספציפית כיום) במגבלה כמותית כאמור. תקנות ההשקעה החדשות נכנסו לתוקף ב-6 ביולי 2012.

- בחודש יוני 2012 פרסם המפקח טיוטה שניה של חוזר בנושא ניהול סיכונים ציות בגופים מוסדיים (להלן: **"טיוטת החוזר"**), וכן פורסמה טיוטה של קריטריונים להערכת אפקטיביות תכנית ציות ואכיפה פנימית (להלן: **"טיוטת הקריטריונים"**). טיוטת החוזר נועדה להסדיר מינויו של ממונה ציות ואכיפה פנימית ולקבוע את התפקידים והסמכויות שלו ושל מערך הציות והאכיפה הפנימית בגוף המוסדי. על פי טיוטת ההוראה, הנהלת הגוף המוסדי צריכה לקבוע תכנית ציות ואכיפה פנימית הטעונה אישור של הדירקטוריון אשר יפקח על יישומה בפועל של התכנית. טיוטת הקריטריונים נועדה לפרט את העקרונות לפיהם יבחן המפקח את אפקטיביות תכנית הציות והאכיפה הפנימית שקבע הגוף המוסדי, בטיוטת הקריטריונים מבהיר המפקח כי קיומה של תכנית אכיפה אפקטיבית תסייע לגוף המוסדי להטמיע את הוראות הדין ולמנוע הפרתן ואף תוכל להקים חזקה כי המנהל הכללי של הגוף המוסדי קיים את חובת הפיקוח בה הוא חב על פי הוראות הדין לגבי הפרות בהן מטפלת תכנית הציות והאכיפה הפנימית שנקבעה.
- בהמשך לחוזר שפרסם המפקח בחודש אוגוסט 2011 בעניין שירות ללקוחות בגופים מוסדיים, בחודש יוני פורסמה טיוטת חוזר משלים, שנועד להסדיר את נושא השירות הניתן על ידי סוכנים ויועצים ללקוחותיהם. בכוונת המפקח לשלב את חוזר שירות ללקוחות, סוכנים ויועצים, לאחר שיגובש במתכונתו הסופית, כפרק נוסף בחוזר האמור בעניין שירות ללקוחות בגופים מוסדיים. על פי טיוטת החוזר, יועץ פנסיוני או סוכן ביטוח (להלן: **"בעל רישיון"**), יידרש לקבוע אמנת שירות ולפרסם אותה ללקוחותיו, ויידרש לעמוד בלוחות זמנים קצובים כמפורט בטיוטה זאת, בין השאר, לעניין קביעת פגישה לבקשת הלקוח, למתן מענה לשאלות הלקוח, ולמסירת מסמכים לפי דרישתו. על פי טיוטת החוזר, תאגיד בו עובדים עשרה בעלי רישיון או יותר, יידרש למנות אחד מעובדיו כאחראי על שירות ללקוחות ועל טיפול בפניות ללקוחות אשר תפקידיו יהיו כמפורט בטיוטה.
- בחודש ספטמבר 2011, של טיוטות לשינוי הרגולציה הקיימת בדבר הנהגת תכניות ביטוח ותקנוני פנסיה וגמל (להלן: **"מוצרים"**), בחודש יולי 2012 פורסמה טיוטת הצעת חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים

(תיקוני חקיקה), התשע"ב-2012 (להלן: "הצעת החוק"). בהצעת החוק מוצעים תיקונים בחוק הביטוח ובחוק הגמל, שנועדו להתאימם לגישה שאימץ הפיקוח ולפיה יתאפשר לגופים המוסדיים, במקרים המתאימים, להפעיל תכניות ביטוח או להנהיג שינויים בתכניות ביטוח או בתקנון קופת גמל, לפי העניין, לאחר מתן הודעה למפקח בלא צורך בקבלת אישורו מראש, וזאת במטרה לאפשר התפתחות מהירה של שוק הביטוח ושל שוק הגמל, כך שיתאימו לצרכים המשתנים של העמיתים ולהתפתחויות עתידיות בשווקים ובמטרה להגדיל את מידת האחראיות של הגופים המוסדיים.

במסגרת הצעת החוק מוצע לקבוע, כי מבטח המבקש להנהיג תכנית ביטוח (ובכלל זה הרחבת כיסוי או צמצומו וכן ביטוח קבוצתי) או מבטח המבקש לשנות בתכנית ביטוח את תנאי הביטוח, דמי הביטוח או עניין אחר שעליו הורה המפקח וכן חברה מנהלת המבקשת לבצע שינוי בתקנון קופת גמל - ימסרו למפקח הודעה על כך 30 ימי עבודה לפני המועד שבו הם מבקשים להנהיג את תכנית הביטוח או את השינוי בתכנית הביטוח או בתקנון קופת גמל, לפי העניין (להלן: "המועד המבוקש") או מועד אחר, שיוורה המפקח. אם המפקח אינו מודיע על התנגדותו לתכנית הביטוח או לשינוי בתכנית הביטוח או לשינוי בתקנון קופת הגמל, כולם או חלקם, עד ערב המועד המבוקש - רשאי הגוף המוסדי להנהיג את התכנית, התקנון או את השינוי בהם, לפי העניין, החל במועד המבוקש, אלא אם הודיע המפקח או מי מטעמו על התנגדותו.

בהתאם להצעת החוק מוצע לאפשר למפקח להחריג ענפי ביטוח מסוימים או תכניות ביטוח מסוימות ולגביהם לקבוע, כי (א) הודעה על הנהגת תכנית ביטוח או שינוי בה תימסר לו בדיעבד או כי (ב) בהתקיים תנאים מסוימים לא תחול כלל חובת מסירת הודעה למפקח על הנהגת תכנית ביטוח או שינוי בה או כי (ג) מבטח לא ינהיג תכנית ביטוח או שינוי בה או חברה מנהלת לא תבצע שינוי בתקנון קופת גמל מסוג מסוים או למטרה מסוימת, אלא באישור מראש ובכתב מאת המפקח.

בנוסף מוצע לקבוע, כי המפקח רשאי, בכל עת, להורות למבטח להפסיק להנהיג תכנית ביטוח, תקנון או שינוי בהם, לאחר ששקל את הפגיעה האפשרית במבטח בשל הוראתו כאמור, וזאת במקרים מסוימים, מטעמים מיוחדים שירשמו ולעניין תכנית ביטוח או שינויה גם לאחר ששקל המפקח את הפגיעה האפשרית במבטח, אף לפני מועד מתן ההוראה.

בנוסף, כצעדים משלימים לשינוי המוצע באופן פעילות המפקח, בנוגע למוצרים כמתואר בהצעת החוק, פורסמו בחודש יוני 2012 טיוטות שניות של המסמכים הבאים:

- (1) טיוטת חוזר בדבר נוהל הודעה על הנהגת תכנית ביטוח ותקנון קופת גמל, במסגרתה מפורטים הפרטים והמסמכים אותם יש לצרף להודעה על הנהגת תכנית הביטוח ושינויים בה.
- (2) טיוטת חוזר נספח אקטוארי – המגדירה את המידע הנדרש בנספח אקטוארי שנלווה לתכנית ביטוח או לתקנון קופת גמל ואת אופן עדכונו.

לטיטות האמורות עשויה להיות מחד השלכה בפישוט והקלת תהליכי השקת פוליסות ביטוח ותקנוני קופות גמל חדשים בחלק מענפי הביטוח ובקופות הגמל, ומאידך הן מגבירות את סמכויות המפקח בקביעת הוראות בדבר תנאי תכנית הביטוח ותקנון קופת גמל ומאפשרות למפקח להתערב רטרואקטיבית בניסוח הפוליסה, גם לאחר שהחל שיווקה. כמו כן, עלולה הצעת החוק להחמיר את החובות החלות על הגוף המוסדי בעת ניסוח פוליסה או התקנון ולצמצם את יכולתו להסתמך על אישור המפקח כראייה לחוקיות.

החברה בוחנת את הוראות טיוטת החוק ואינה יכולה בשלב זה להעריך את מלוא השלכותיה, בין היתר מאחר שאין ודאות לגבי הנוסח הסופי של הצעת החוק, אם וככל שתאומץ כדן מחייב.

- בחודש יולי 2012 אושרה בקריאה ראשונה בכנסת הצעת חוק ממשלתית לקידום התחרות ולצמצום הריכוזיות, המיישמת את מרבית המלצות הוועדה ובכלל זה, בין היתר: מסדירה תהליכים להקצאת זכויות בנכסים ציבוריים לגופים פרטיים, באופן שהגופים המקצים נכסים אלו יחויבו לשקול טרם ההקצאה שיקולים של קידום תחרותיות ענפית, וביחס להקצאת זכויות לגורם ריכוזי (ובפרט זכויות בתשתיות חיוניות לרבות בתחומי תקשורת, אנרגיה, משאבי טבע, רישיונות חציבה, ותחבורה) גם שיקולי ריכוזיות כלל משקית. מוצע כי הממשלה תמנה ממונה על צמצום הריכוזיות הכלל משקית, אשר תפקידו יכלול, בין היתר, פרסום של רשימת הגורמים הריכוזיים בהתאם לקריטריונים שנקבעו בהצעת החוק ולפי קביעותיו של הממונה על הגבלים עסקיים, וכן ייעוץ לגופים המקצים ביחס להקצאת זכויות לגורמים ריכוזיים.

הצעת החוק מטילה מגבלות ותנאים להחזקה של גוף פיננסי וגוף ריאלי משמעותיים (כהגדרת המונחים בהצעת החוק) בידי אותו בעל שליטה וכן להחזקה של גוף ריאלי משמעותי בגוף פיננסי משמעותי; וכן מטילה מגבלות על שליטה בחברות שהן תאגיד מדווח (כהגדרת המונח בחוק החברות) באמצעות מבנה פירמידאלי באופן שמבנה פירמידאלי יוגבל לשלוש שכבות במבנים קיימים (על-פי נוסח ההצעה, אי די בי פתוח נחשבת כחברה בשכבה שנייה וכלל החזקות עסקי ביטוח נחשבת כחברה בשכבה שלישית) ולשתי שכבות לגבי מבנה פירמידאלי חדש. בנוסף כלולות בתזכיר הוראות הנוגעות לחיזוק עצמאות הדירקטוריון בחברות ציבוריות מסוימות המוחזקות במבנה כאמור.

עיון של הוראות הצעת החוק האמורה בחקיקה (לחלק מהוראות ההצעה נקבעו תקופות מעבר של עד שש שנים) ובפרט אלה העוסקות בחברות המאוגדות במבנה פירמידאלי וכן אלה הנוגעות למגבלות על שליטה בגוף פיננסי משמעותי, אם וככל שיהיו, עלולות להשפיע באופן מהותי על אפשרויות החזקות השליטה בכלל החזקות עסקי ביטוח, בכלל ביטוח, בכלל פיננסים ובכללביט מימון.

ראה גם סעיף לעיל בדבר טיוטת מסמך מדיניות לשליטה או החזקה בגוף מוסדי שפרסם המפקח.

- בחודש יולי 2012 פרסם המפקח חוזר בדבר מבנה הגילוי הנדרש בדוחות הכספיים של חברות מנהלות לפי תקני דיווח בינלאומיים. במסגרת החוזר המפקח מפרט הנחיות בדבר אימוץ תקני דיווח הבינלאומיים בחברות מנהלות ובכלל זה בדבר מבנה ותוכן הגילוי, הוראות ביחס לדוחות מאוחדים ודוחות סולו, מידע נלווה לביאורים הכמותיים, חישוב סכומי השקעות בחברות מנהלות נשלטות ובחברות מוחזקות אחרות, פרוצדורה ליישום מוקדם של תקני חשבונאות בינלאומיים והוראות ביחס לחתימה על הדוחות.

- בחודש יולי פרסם המפקח חוזר בדבר דיווח דוחות כספיים ודיווחים נלווים של החברות המנהלות. במסגרת החוזר המפקח מפרט הנחיות בדבר אופן דיווח הדוחות הכספיים- שנתיים ורבעוניים והדיווחים הנלווים ובכלל זה: החובה לשלוח למפקח קבצי דוחות כספיים ודיווחים נלווים עם אפשרות חיפוש אטקסטואלי, חתומים בחתימה אלקטרונית וזאת בנוסף להגשת הדוחות התקופתיים חתומים בחתימת מקור. נקבעה חובת סקירה וביקורת, לפי העניין, על רואה חשבון מבקר.

- **הרפורמה להגברת התחרות** - במסגרת הרפורמה המתכוננת להגברת התחרות בתחום שפרסם המפקח, במטרה להגביר את איכות ושקיפות תהליכי ההפצה הפנסיוניים וכן לחזק את שוק הייעוץ הפנסיוני שלא התפתח כמצופה, פרסם המפקח את הצעדים הבאים:

• **רפורמת המקדמים**

1. ביום 11 ביולי 2012 פרסם המפקח על הביטוח ("המפקח") להתייחסות הגופים המוסדיים, טיטות חוזר בעניין מקדמי קצבה המגלמים הבטחת תוחלת חיים, טיטות נייר עמדה בעניין עדכון מערך ההנחות הדמוגרפי בקרנות הפנסיה וביטוחי חיים. כמו כן פרסם המפקח בחודש אוגוסט 2012 מכתב למנהלי חברות הביטוח בעניין עדכון הארכת תוקף ההיתר לשיווק תכניות ביטוח חיים לשנת 2012 (להלן: "ההנחיות"). ההנחיות פורסמו בעקבות ממצאי מחקר שביצע המפקח אשר לימד על שיפור בתוחלת החיים ואשר מסקנותיו משליכות על התחייבויותיהן של חברות הביטוח בגין תכניות לביטוח חיים, משולבות בחיסכון, הכוללות מקדמי קצבה המגלמים הבטחת תוחלת חיים (להלן ובהתאמה: "המחקר" ו-"תכניות / חוזי ביטוח חיים"), ששווקו על ידיהן בעבר ומשליכות גם על תכניות ביטוח חיים שישווקו בעתיד. המפקח הבהיר כי כל עוד מתקבלות הערות מקצועיות לטיטה, עדין קים חוסר ודאות באם ניתן לראות באומדנים המופיעים בטיטה כאומדנים הטובים ביותר לצורך חישוב ההתחייבויות הביטוחיות בדוחות הכספיים.

2. תכניות ביטוח חיים המשוקות כיום על ידי חברות הביטוח, כוללות מקדמי המרה לקצבה המגלמים הבטחה לתוחלת חיים, שנקבעת מראש בעת רכישת הביטוח ואינה ניתנת לשינוי גם כשתוחלת החיים מתארכת מעבר לנצפה ביום הרכישה ("כיסוי ביטוחי לאריכות ימים"). תוצאות המחקר מראות כי חוסר היכולת לחזות את תוחלת החיים, תוחלת החיים המתארכת וגורמים נוספים, פוגעים ביכולת של חברות הביטוח להתמודד עם הסיכון הגלום בכיסוי הביטוחי לאריכות חיים. המפקח קבע כי המשך שיווק תכניות ביטוח חיים במתכונת הקיימת היום יכול לפגוע ביכולתן של חברות הביטוח לעמוד, בטווח הארוך, בהתחייבות לתשלום קצבאות ולפיכך קבע הוראות אשר מגבילות את היכולת של חברות הביטוח להמשיך למכור תכניות ביטוח חיים חדשות החל מיום 1 לינואר 2013. בהתאם למגבלות האמורות, ועד להסדרה כוללת של הנושא, ניתן יהיה למכור תכניות ביטוח חיים חדשות רק למבוטחים שמלאו להם לפחות 55 שנים במועד המכירה ובכפוף למגבלות הבאות:

- הכיסוי הביטוחי לאריכות חיים יתומחר ויימכר כרכיב עצמאי שעלותו שקופה למבוטח.
- הכיסוי הביטוחי לאריכות ימים יהיה ניתן לרכישה בכל מסלולי הקצבה, ללא הבחנה ביניהם.
- תשלומים בעד הכיסוי הביטוחי לאריכות ימים שישווק במועד מסוים, יהיו זהים לכלל המבוטחים שירכשו את אותו כיסוי באותו מועד, בכפוף לאבחנות המבוססות על תעריפים אקטואריים.

בנוסף להסדרה המוצעת לעיל וכחלק מההסדר הכולל, התבקשו חברות הביטוח להציע למפקח על הביטוח חלופות נוספות למכירת מוצרים עם כיסוי ביטוחי לאריכות ימים. החלופות יבחנו לאור העקרונות הבאים:

- מוצרים המעניקים הגנה כלשהי מפני עליה בתוחלת החיים יאפשרו מדידת השפעת סיכון אריכות חיים על חברה במהלך תקופת הפוליסה.

- כיסוי ביטוחי לאריכות ימים יימכר ככיסוי העומד בפני עצמו ויתומחר כרכיב עצמאי שעלותו שקופה וגלויה למבוטח
- רכישת כיסוי ביטוחי לאריכות ימים בחברת הביטוח לא תהיה מותנית בניהול כספי החיסכון באותה חברה.
- כיסוי ביטוחי לאריכות ימים יותיר בידי המבוטח, במועד התחלת קבלת הקצבה, את אפשרות בחירת מסלולי הקצבה.

3. נוכח ההוראות המתוכננות, הודיע המפקח על הביטוח, במכתב ששלח למנהלי חברות הביטוח, כי כוונתו לקבוע סייגים להיתרים שניתנו על ידו בכל הקשור לשיווק של חוזי ביטוח חיים בשנת 2012, באופן שההיקף הכולל של חוזי ביטוח חיים שיימכר על ידי מבטח לא יעלה על 150% מההיקף חוזי ביטוח חיים שנמכרו על ידו בשנת 2011 ובנוסף מספר חוזי ביטוח חיים שימכרו בשנת 2012 לא יעלה על 150% ממספר חוזי ביטוח חיים שנמכרו על ידי מבטח בשנת 2011. המגבלה האמורה תחול בנפרד על חוזי ביטוח חיים המאושרים כקופת ביטוח ועל חוזי ביטוח חיים שאינם מאושרים כקופת ביטוח. עוד נקבע כי חוזי ביטוח חיים הכוללים מקדמים מובטחים שיימכרו בשנת 2012 לא יאפשרו הגדלת הפקדות בעקבות שינוי בסכום ההפקדה, שינוי בשיעור ההפקדה או הוספת מרכיב הפקדה (תגמולים או פיצויים), למעט הגדלת הפקדות לחוזה ביטוח של מבוטח שכיר הנובעת מגידול בשכר ביחס לשכר המובטח בחוזה הביטוח, או הגדלת שיעור ההפקדה מהשכר המובטח בחוזה הביטוח בהתאם לצו ההרחבה לביטוח פנסיוני מקיף במשק.

- בהמשך לפעילות המפקח בקשר עם הקמת מסלקה פנסיונית מרכזית (להלן: "המסלקה"), פורסמו בחודש מרס 2012 מכרז להקמת מסלקה וכן חוזר "חובת שימוש במערכת סליקה פנסיונית מרכזית" (להלן: "החוזר"). במסגרת החוזר נקבעה חובת התחברות של בעל רישיון (סוכן ביטוח פנסיוני ויועץ פנסיוני) וגוף מוסדי למסלקה ונקבעה חובתם לבצע פעולות שהוגדרו בחוזר רק באמצעותה. בהתאם לחוזר, על המשתמש (גוף מוסדי או בעל רישיון) לשאת בכל עלויות ההתחברות ותחזוקת החיבור למסלקה, והוא יהיה מחויב בדמי שימוש עבור שירותיה.

בהתאם לחוזר, הפעולות שיבוצעו באמצעות המסלקה, הינן: עבור גוף מוסדי - (א) טיפול בכל בקשה לקבלת מידע, לרבות קבלת מידע לגבי ניווד כספים שלא בוצע באמצעות המסלקה; (ב) העברת מידע בקשר לניוד כספים, לרבות מידע לגבי ניווד כספים שלא בוצע באמצעות המסלקה; ו-(ג) העברת היזון חוזר בנוגע לבקשות שנתקבלו במסגרת המסלקה. עבור בעל רישיון - (א) בקשת מידע על לקוח, בכלל הגופים המוסדיים לשם ביצוע ייעוץ פנסיוני או שיווק פנסיוני, לפי בקשת הלקוח; ו-(ב) העברת בקשה של לקוח לגוף מוסדי לביצוע פעולות עבור לקוח או קבלת מידע אודות מוצר של לקוח, אלא אם לאותו בעל רישיון קיים ממשק ממוכן או מערכת ייעודית בינו לבין הגוף המוסדי. תחילתן של הוראות החוזר ביום פרסומן, ביחס לחובת ביצוע הפעולות לצורך ההתחברות למסלקה וההתחברות על חשבונו של המשתמש. החובה לבצע פעולות באמצעות המסלקה - תחל באופן הדרגתי, בהתאם למועד תחילת פעילות המסלקה ולמועד בו תתאפשר סליקת מידע באמצעותה, כפי שיפרסם המפקח; העברת בקשה של לקוח לגוף מוסדי לביצוע פעולות עבור לקוח או קבלת מידע אודות מוצר של לקוח, אלא אם לאותו בעל רישיון קיים ממשק ממוכן או מערכת ייעודית בינו לבין הגוף המוסדי - תחל מיום 1 בינואר 2016.

בכוונת המפקח להתקשר עם ספק, לצורך הקמת המסלקה, לתקופה של 10 שנים, כאשר בכוונתו להשית על הגופים המוסדיים את החובה לשלם דמי שימוש בשיעור של 50% מעלות הפעלת המסלקה השנתית לאורך תקופת ההתקשרות, כאשר גובה ההשתתפות של כל גוף מוסדי יקבע בהתאם לחלקו היחסי בסך הנכסים המנוהלים בשוק החיסכון הפנסיוני, בהתאם לחישובי המפקח בתחילת כל שנה קלנדרית ובכפוף לכללים שקבע. שאר המשתמשים, קרי בעלי רישיון, מעסיקים וחוסכים, יישאו ביתרת העלות לפי היקף השימוש שלהם בפועל בשירותי המסלקה, בהתאם לתעריף קבוע לפעולה.

● בהמשך לאמור, פורסמו בחודש אוגוסט 2012 תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ייעוץ, שיווק ומערכת סליקה פנסיוניים) (אבטחת מידע במערכת סליקה פנסיונית מרכזית), התשע"ב – 2012 (להלן: "התקנות"). מטרת הטיטה לקבוע הוראות בנוגע לאבטחת מידע במערכת הסליקה הפנסיונית המרכזית, הן ביחס לחברה המפעילה מערכת סליקה פנסיונית והן ביחס למשתמש. הטיטה קובעת הוראות שמטרתן להביא לאבטחת המידע ולשמירה על פרטיות הלקוחות. בהתאם להוראות הטיטה כל מידע המועבר באמצעות מערכת סליקה פנסיונית מרכזית יישמר למטרת ביקורת לתקופה של 30 ימי עסקים החל במועד שבו המשתמש או הלקוח קיבל את המידע המועבר לפי בקשתו ("תקופת הביקורת"). נתונים על אודות המידע, כפי שהוגדרו בטיטה, וכן נתונים על כספים שהועברו במערכת סליקה פנסיונית מרכזית ישמרו למשך תקופה של שבע שנים החל בתום תקופת הביקורת. הטיטה קובעת הוראות נוספות, בין היתר לעניין זיהוי לקוחות ומשתמשים, חובות החלות על משתמשים במערכת, הפקת פלטי מידע ומתן זכות עיון של משתמש או לקוח בפלטים אלה.

● בחודש אוגוסט 2012 פורסמה טיוטת חוזר מבנה אחיד להעברת מידע ונתונים בשוק החיסכון הפנסיוני – תיקון ("טיטוט התיקון"). מטרתו של חוזר מבנה אחיד ("החוזר") לקבוע פורמט אחיד להעברת מידע ונתונים בין הגורמים השונים בשוק החיסכון הפנסיוני. עם השלמת מלוא הנספחים לחוזר, תיווצר רשומה אחודה של מידע ונתונים. במסגרת הטיטה מוצע לתקן את החוזר ונספחיו. במסגרת התיקון לחוזר נקבע, כי גוף מוסדי יעביר מידע לבעל רישיון, אשר יכול סטטוס עדכני של נתוני הלקוח במוצרים הפנסיוניים השונים בזמן נתון, באמצעות ממשק אחזקות (נספח א') בלבד, וזאת בתוך 3 ימי עסקים ממסירת בקשה לקבלת מידע. המידע המועבר יהיה המידע המעודכן ביותר המצוי בידי הגוף המוסדי. כמו כן פורסמה טיוטה שניה של ממשק אירועים אשר מפרטת את המידע הנדרש להעברה בשל בקשה לביצוע אירוע ואשר איחדה בין ממשק הצטרפות וממשק אירועים לממשק אחד (נספח ד'), שמטרתו לפרט את המידע והמסמכים שעל גוף מוסדי לקבל מבעל רישיון במסגרת בקשה לביצוע פעולה לצורך קליטה והפקה של מוצרים פנסיוניים באופן ממוכן. כן מגדיר הממשק את תוכן ההיזון החוזר שנדרש גוף מוסדי להעביר לשולח הבקשה והובהר כי בקשת לקוח להעברת כספים ובקשת לקוח לביטול בקשה להעברת כספים יכללו במסגרת ממשק אירועים. בנוסף, פורסמה טיוטה שלישית של ממשק הניוד (נספח ג') אשר קובעת את פרטי המידע הנדרש להעברה בכל אחד מהשלבים בתהליך העברת הכספים.

בהמשך לטיטוט התיקון האמורה, פורסמו בחודש נובמבר 2012 תיקונים נוספים לחוזר מבנה אחיד להעברת מידע ונתונים בשוק החיסכון הפנסיוני ("התיקונים הנוספים לחוזר"). במסגרת התיקונים נערכו שינויים בנוסח החוזר ובקבצים המצורפים לו.

עיקרי השינויים שנקבעו במסגרת התיקונים הנוספים לחוזר:

- גוף מוסדי יעביר מידע לבעל רישיון באמצעות ממשק אחזקות (נספח א') בלבד. על מנת לאפשר היערכות השוק ליישום ההוראה, נקבע כי ההוראה תיכנס לתוקף ביום 1 ביולי 2013.
- בממשק אחזקות (נספח א') עודכנה הוראה בדבר העברת מידע מגוף מוסדי לבעל רישיון, ונקבע כי זו תיעשה בכפוף לקבלת ייפוי כח בתוקף או לקיומו של ייפוי כח בתוקף אצל היצרן.
- ממשק הצטרפות וממשק אירועים אוחדו לממשק אחד.

התיקונים הנוספים לחוזר ייכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2013.

בחודש אוגוסט 2012 פורסם תיקון לתקנה 2 לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים), התשע"ב-2012 (להלן: "התיקון לתקנות"). אשר מסדיר את האופן בו על חברה מנהלת של קרן פנסיה ותיקה לחשב את שווי המשוערך של אגרות חוב מיועדות. בהתאם לתיקון לתקנות, לצורך רכישת אגרות חוב, שווי המשוערך של אגרות החוב המיועדות הנרכשות, אשר שיעורן הכולל יהיה 30% מהשווי המשוערך של נכסי הקרן יקבע, החל מיום 1 לספטמבר 2012, לפי "העלות המתואמת" שלהן במקום על פי "שווי הוגן", בדומה לאופן החישוב הנוהג בקרנות הפנסיה החדשות. חישוב השווי המשוערך של אגרות החוב לפי "שווי הוגן", בוצע בהתאם לסך נכסי הקרן במאזן הכספי, לפי עקום הריבית חסרת הסיכון (ריבית משתנה). חישוב השווי המשוערך של אגרות החוב לפי "שווי מתואם", יבוצע לפי שיעור הריבית הנקוב באיגרת (4.86% לאגרות מסוג "ערד" ו- 5.5% לאגרות מסוג "מירון") בתוספת ריבית צבורה מיום תשלום הריבית האחרון ועד יום השיעור. לתיקון התקנות עשויה להיות השפעה על היקף אגרות החוב המיועדות אותן ניתן יהיה לרכוש בעבור עמיתי הקרן הוותיקה; ככל ששיעור הריבית הנקוב באגרת (ריבית קבועה) יעלה על עקום הריבית חסרת הסיכון (ריבית משתנה), בדומה למצב הקיים בסביבת הריבית הנוכחית, ניתן יהיה לרכוש יותר אגרות חוב מיועדות עבור עמיתי הקרן הוותיקה ולהיפך. אגרות החוב המיועדות משפיעות על תשואת הקרן הוותיקה ובהתאמה על היקף הנכסים מהם נגזרים דמי הניהול הנגבים על ידי החברה המנהלת.

2. המצב הכספי של קרן הפנסיה

להלן הסבר להתפתחויות שחלו בסעיפי המאזן בתקופת הדו"ח ובפרט בעניינים הבאים:

א. שינויים בהתחייבות הפנסיונית:

30 בספטמבר 2012	30 בספטמבר 2011	31 בדצמבר 2011
אלפי ש"ח		
1,756,976	1,477,852	1,541,529
4,932,169	3,554,213	5,340,576
1,289,912	2,732,236	962,769

התחייבות לפנסיונרים
התחייבות לפעילים-זכויות שכבר נצברו
התחייבות לעמיתים לא פעילים

ב. העודף האקטוארי

30 בספטמבר 2012	30 בספטמבר 2011	31 בדצמבר 2011
אלפי ש"ח		
160,632	1,034,663	949,984

גירעון אקטוארי

ג. השפעת שינויים בהנחות ובבסיסים האקטואריים

לא חלו שינויים מהותיים בהנחות ובבסיסים האקטואריים בתקופת הדוח.

ד. התפתחויות יוצאות דופן בהתחייבויות לעמיתים, הסיבות לכך והשפעתן

לא חלו התפתחויות יוצאות דופן בהתחייבויות לעמיתים בתקופת הדוח, למעט בנוגע לגרעון האקטוארי כמפורט לעיל.

ה. התפתחויות בהתחייבות הפנסיונית ובעודף ההכנסות על ההוצאות.

30 בספטמבר 2012	30 בספטמבר 2011	31 בדצמבר 2011
אלפי ש"ח		
6,421,204	5,719,138	5,893,157
6,417,699	5,715,088	5,890,537
476,840	7,728	109,075

סך המאזן
התחייבות פנסיוניות
עודף הכנסות על הוצאות

3. תוצאות פעילות:

א. מרכיבים עיקריים של דוח הכנסות והוצאות, לרבות הכנסות מהשקעות, עודף הכנסות מהשקעות ודמי ניהול להלן פירוט נתונים כספיים עיקריים מהדוח הכנסות והוצאות:

אחוז מעודף ההכנסות	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2011	אחוז מעודף ההכנסות	לתקופה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2011	אחוז מעודף ההכנסות	לתקופה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2012	
%	אלפי ש"ח	%	אלפי ש"ח	%	אלפי ש"ח	
3.10	3,386	48.62	3,757	0.48	2,280	מזומנים ושווי מזומנים
74.19						הכנסות מהשקעות (1)
55.21	60,219	369.45	28,551	40.29	191,954	בניירות ערך שאינם סחירים
16.69	18,210	(466.08)	(36,019)	40.42	192,585	בניירות ערך סחירים
2.29	2,498	(115.72)	(8,943)	12.47	59,415	בפיקדונות והלוואות
77.29	80,927	(212.36)	(16,411)	93.17	443,954	סך הכל הכנסות (הפסדים)
51.32	55,979	550.41	42,536	11.22	53,479	סיוע כספי מהאוצר בגין השנה הנוכחית
128.61	140,292	386.67	29,882	104.88	499,713	סך הכל הכנסות(הפסדים)
						הוצאות
28.53	31,128	285.80	22,087	4.86	23,152	דמי ניהול לחברה המנהלת (2)
0.08	89	0.87	67	0.02	81	הוצאות אחרות
28.61	31,217	286.67	22,154	4.88	23,233	
100.00	109,075	100.00	7,728	100.00	476,480	<u>עודף הכנסות, נטו מועבר לדוח התנועה בקרן הפנסיה (3)</u>

(*) נתוני ההשוואה מתייחסים לשנה שלמה כאשר נתוני השנה הם לתשעה חודשים בלבד.

(1) הכנסות מהשקעות :

- א. השקעה בניירות ערך שאינם סחירים - לתקופה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2012, סך ההכנסות מניירות ערך שאינם סחירים מהווה כ-40% מעודף ההכנסות ובתקופה מקבילה בשנת 2011 סך ההכנסות מניירות שאינם סחירים מהווה כ-369% מעודף ההכנסות.
- ב. השקעה בניירות ערך סחירים - לתקופה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2012, סך הכנסות מניירות סחירים מהווה כ-40% מעודף ההכנסות ובתקופה מקבילה שנת 2011 הפסדים מניירות ערך סחירים מהווה כ-369% מעודף ההכנסות.

(2) הוצאות דמי הניהול :

הוצאות דמי הניהול לשלושת הרבעונים של שנת 2012 מסתכמים בכ-5% מעודף הכנסות ולעומת כ-285% בתקופה מקבילה אשתקד.

3) עודף הכנסות :

עודף הכנסות על הוצאות בשלושת הרבעונים של שנת 2012 מסתכמים בכ-476 מיליון ש"ח וזה לעומת כ-8 מיליון ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד.

ב. השפעה של תופעות או אירועים מיוחדים על תוצאות הפעילות

בתקופת הדוח לא היו אירועים מיוחדים שהשפיעו על תוצאות הפעילות.

ג. שינוי מהותי ברווחי השקעות ביחס לתקופות קודמות

ראה פירוט בסעיף 3 (א) 1 לעיל.

ד. השפעת שינויים בהוראות המפקח על הביטוח על תוצאות הפעילות

בתקופת הדוח לא היו שינויים בהוראות המפקח שהשפיעו על תוצאות הפעילות. לעניין פירוט השינויים בהוראות המפקח, ראה סעיף 1 לעיל.

ה. השפעת השינויים בהוראות המס של תוצאות הפעילות

לא היו שינויים בהוראות המס שהשפיעו על תוצאות הפעילות.

ו. עונתיות

ככלל, ההכנסות מדמי ניהול מקרנות הפנסיה אינן מתאפיינות בעונתיות; יחד עם זאת, קיימים חודשים מסוימים, המשתנים משנה לשנה, שבהם היקף דמי הגמולים עשוי להיות גבוה יותר, וזאת בעיקר לאור תשלומים חד פעמיים אשר משולמים על ידי המעסיקים (כגון תוספת הבראה) ואשר בגינם מופרשים דמי גמולים.

ז. שינויים בהיקף דמי הגמולים

<u>ליום 31 בדצמבר 2011</u>	<u>ליום 30 בספטמבר 2011</u>	<u>ליום 30 בספטמבר 2012</u>
	<u>אלפי ש"ח</u>	
284,366	177,165	164,738

ח. שינויים מהותיים בשיטת חישוב המאזן האקטוארי

לא חלו שינויים מהותיים בשיטת חישוב המאזן האקטוארי בתקופת הדוח.

ט. פרטים בדבר סכום דמי הניהול שנגבו מהמבוטחים

ראה פירוט בסעיף 3 א (2) לעיל.

י. כרית הביטחון

בחודש מאי 2003 הודיע משרד האוצר לוועדת הכספים של הכנסת כי תועמד כרית ביטחון לקרנות הוותיקות שבהסדר על מנת להגן על עמיתי וגמלאי הקרנות שבהסדר מפני תנודתיות בתשואות. לשם כך מונתה על-ידי שר האוצר דאז, בנימין נתניהו, ועדה ציבורית בראשות פרופ' ברנע (להלן "ועדת ברנע"), ליתן המלצות בסוגיה.

ביום 17 באוגוסט 2011 המליצה ועדת ברנע כי כרית הביטחון תשמש לצורך כיסוי גירעון הקרנות הוותיקות שבהסדר הנובע מירידה בעקום הריבית, וזאת ביחס לריבית צמודה של 4%, אשר הייתה בסיס לחישוב הגירעון

האקטוארי של הקרנות במסגרת תכנית ההבראה שנקבעה להן. כמו כן, בהמלצות הועדה הציבורית נקבע, כי סכום המרבי שיוקצה לכרית הביטחון יעמוד על סך של 11,320 מיליוני ש"ח, כשהוא צמוד למדד המחירים לצרכן, לעומת המדד לחודש ינואר 2009, ובתוספת ריבית בשיעור של 3.48% לשנה מהמועד האמור. יצוין כי בפועל העניק האוצר את כרית הביטחון לקרנות הותיקות שבהסדר עוד לפני פרסומן הרשמי של המלצות ועדת ברנע.

בעתירה לבג"ץ שהוגשה ביום 13 באפריל, 2011 על ידי הקרן וכן קרן פנסיה הע"ל-פסגות ועותרים נוספים כנגד שר האוצר ואת, טענו העותרים בין היתר לאפליה של הקרנות הוותיקות שאינן בהסדר ובקשו לחייב את האוצר להעניק את כרית הביטחון שניתנה לקרנות הוותיקות שבהסדר גם לקרנות הוותיקות שאינן בהסדר.

ביום 3 בינואר, 2012 פרסם משרד האוצר תזכיר חוק, אשר כלל תיקונים מוצעים שונים לחוק הפיקוח, וזאת לצורך קביעתם של העקרונות והכללים להקצאת סכומים מתקציב המדינה לקרנות הפנסיה הוותיקות שבהסדר במטרה למתן את השפעת השינויים בעקום הריבית על זכויות העמיתים בקרנות. ביום 16 בפברואר, 2012 אישרה ועדת השרים לענייני חקיקה את התיקונים המוצעים לחוק הפיקוח (להלן: "הטיטה" או "טיטת החוק").

בחודש מרס 2012 לאור גרעון אקטוארי בקרן בסך של כ- 950 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר, 2011 אושר בדירקטוריון החברה המנהלת ביצוע הפחתת זכויות בהתאם לתקנון הקרן.

מיד לאחר מכן נתקבלה הסכמת האוצר למשא ומתן על כרית הביטחון כולל אישור לדחיית ההפחתה עד לסוף מאי או סיום המשא ומתן. הקרן כינסה ישיבת דירקטוריון מיוחדת ובה הוחלט להחזיר הסכומים שהופחתו. אי לכך הוחזרו בתחילת אפריל 2012 למקבלי פנסיה את הסכומים שהופחתו בגין מאזן אקטוארי 2011, והקרן משלמת מאז את הפנסיות ללא הפחתה.

הדיון בבג"ץ שהיה קבוע לחודש אפריל 2012 נדחה בהסכמת הצדדים בחודשיים, על-מנת לאפשר להם לקיים משא ומתן. לפיכך, החלו דיונים מול האוצר על מנת להגיע למתווה מוסכם להסדרת כרית ביטחון לקרנות הותיקות שאינן בהסדר. אגף שוק ההון הנחה לא לבצע את ההפחתה בפועל עד לחודש ספטמבר 2012 מועד צפוי לסיום הדיונים עם הקרנות הותיקות.

במהלך החודשים האחרונים התקיימו הדיונים עם משרד האוצר והושגו הסכמות עקרוניות. ביום 2 ביולי 2012 הוציא האוצר למנהלי הקרנות הוותיקות שאינן בהסדר מכתב בו מאשר האוצר את נכונותו להוביל במסגרת תזכיר הצעת החוק גם מהלך של מתן כרית ביטחון לקרנות אלה. המדובר בהצעה למתן כרית ביטחון תוך מגבלת תקרה כוללת (לכל הקרנות הוותיקות שאינן בהסדר) בסך כולל של 2.5 מיליארד ש"ח ותוך שהוא מתנה את העמדת הכרית לכל קרן, בין היתר, בתיקון תקנונה של הקרן באופן בו תבוצע הפחתת זכויות בשיעור של 1.75% וכן יידחה גיל הזכאות לפנסיית זקנה לגילאי הפרישה על פי חוק הינו 67 לגברים ו- 62 לנשים (האמור בהתאם לחוק לעלות בקרוב ל-64).

ביום 18 ביולי הוציא האוצר תזכיר מתוקן של טיוטת החוק. הטיוטא המתקנת אושרה על ידי וועדת שרים לחקיקה ונכון להיום מתנהלים דיונים בין נציגי הקרנות הוותיקות לבין האוצר ומשרד המשפטים ביחס לנוסח המדויק של הצעת החוק.

הדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר, 2012 מציגים את מצב הקרן לאחר הפחתת הזכויות. עם זאת, הפחתת הזכויות בחשבונות העמיתים ובתשלומי הפנסיה טרם בוצעה בפועל בהתאם להנחיית האוצר כאמור.

בחודש יולי 2012 פרסם המפקח טיוטת הסדרה בנושא מקדמי הקצבה. ההסדרה המוצעת כוללת גם טיוטת נייר עמדה בדבר עדכון מערך ההנחות הדמוגרפי בקרנות הפנסיה וביטוחי החיים. טיוטת נייר העמדה מחולקת למספר חלקים עיקריים. החלק הראשון (פרקים ב' ו-ג') עוסק בעדכון מערכת ההנחות הדמוגרפיות לקרנות פנסיה ולחשוב עתודה לקצבה בחברות ביטוח, על פי נתונים שהתקבלו מקרנות פנסיה ומחברות ביטוח; החלק השני (פרק ד') בוחן את השיפור בתוחלת החיים בישראל, סוקר הנחות במדיניות שונות לענין שיעורי שיפור בתמותה, וכולל המלצות לענין שיעורי השיפור העתידיים בתוחלת החיים.

ההנחות הכלכליות והדמוגרפיות אשר עליהן מתבסס חישוב ההתחייבות הפנסיונית בדוחות הכספיים נקבעו ע"י המפקח בהוראות ובחוזרים שונים ובמקרים מסוימים באמצעות אישורים ספציפיים שנתן המפקח. ההוראות שבטיוטת נייר העמדה כאמור לעיל, טרם התגבשו לכלל הנחיות סופיות. יתרה מכך, במכתב האוצר מיום 31 ביולי 2012 נמסר כי עדיין קיים חוסר וודאות באם ניתן לראות באומדנים המופיעים בטיוטה כאומדנים הטובים ביותר לצורך חישוב ההתחייבות הפנסיונית בדוחות הכספיים היות שעדיין מתקבלות הערות מקצועיות בקשר לטיוטה.

לפיכך הדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2012 נערכו עדין בהסתמך על מערכת ההנחות הקיימת והם, כאמור לעיל, עקביים עם ההנחות ששימשו לחישוב ההתחייבויות בדוח ליום 31 בדצמבר 2011 ובדוח ליום 31 במרץ, 2012.

הנהלת הקרן בוחנת את ההוראות שבטיוטת נייר העמדה, אם כי טרם השלימה את מדידת ההשפעות המדויקות הנגזרות מיישומן ואולם מאומדנים ראשוניים שבוצעו עולה שלא צפויה להיות להן השפעה מהותית על ההתחייבות הפנסיונית של הקרן.

4. סקירה כלכלית

בחודשים האחרונים מסתמנת אופטימיות זהירה לגבי הסביבה הגלובלית, זאת כתוצאה מתמיכה מוניטארית על ידי רוב הבנקים המרכזיים בעולם. בארה"ב הפד הכריז על תוכנית נוספת של הזרמה מוניטארית (QE3) לפיה הפד ירכוש אג"ח מגובה משכנתאות בהיקף של \$40 מיליארד לחודש עד שיחול שיפור משמעותי במצב התעסוקתי בארה"ב (ירידה באבטלה אל מתחת ל- 7%). הקהילה האירופית הודיעה על תמיכה בבנקים הספרדיים בהיקף של 100 מיליארד יורו ונשיא הבנק המרכזי מריו דראגי הודיע שיהיה מוכן בעתיד לרכוש אג"ח של מדינות חלשות (בעיקר ספרד, אם היא תבקש) כדי לתמוך בגוש היורו ולהזיל את עלויות הגיוס. מדינות חשובות אחרות כגון אנגליה ויפן ממשיכות להדפיס כסף. מעורבות הולכת וגדלה של הכלים המוניטאריים גורמת לעודפי נזילות במערכת הפיננסית העולמית ותמכה בעלייה בשוקי ההון בחודשים האחרונים. לעומת זאת, הנתונים הכלכליים הגלובליים עדיין חלשים יחסית כאשר בארה"ב מסתמנת התאוששות מסוימת. הצמיחה בארה"ב הגיעה ל- 2.0% ברבעון ג' לאחר 1.3% ברבעון ב'. מסתמנת התייצבות בענף הנדל"ן ואף עלייה מתונה בהתחלות הבנייה ובמכירות של דירות. בנוסף, בחודשיים האחרונים חל שיפור באמון הצרכני האמריקאי וגידול בצריכה הפרטית. באירופה כנראה שהצמיחה הייתה שלילית ברבעון ג' לאחר צמיחה שלילית של 0.7% ברבעון ב' (בקצב שנתי). בחודש ספטמבר שיעור האבטלה בארה"ב ירד ל- 7.8% בארה"ב ועלה ל- 11.4% באירופה. סקרי הציפיות בתעשייה ברוב המדינות בעולם מצביעים על התכווצות (ירידה נטו בהזמנות), למעט ארה"ב בה מסתמן שיפור מסוים. במספר מדינות מתעוררות חשובות, כגון סין, הודו, וברזיל, מסתמנת התמתנות בפעילות הכלכלית על רקע חולשה בביקושים מהמדינות המפותחות. הצמיחה בסין התמתנה ל- 7.4% ברבעון ג' (ב- 12 החודשים האחרונים). קרן המטבע הבינלאומית צופה צמיחה גלובלית של 3.3% בשנת 2012 ו- 3.6% בשנת 2013 (ירידה מ- 3.9% בתחזית הקודמת).

הצמיחה בישראל מפתיעה לטובה

הנתונים הכלכליים בישראל מצביעים על המשך צמיחה בשנת 2012 בקצב סביר. האומדן לגידול בתוצר לשנת 2012 עומד על 3.5%, קרוב מאד לקצב הצמיחה הפוטנציאלי של המשק הישראלי. הצמיחה בישראל בשנת 2012 נתמכת על ידי גידול של 2.8% בצריכה הפרטית (גידול של כאחוז בצריכה הפרטית לנפש), עלייה של 2.6% בהשקעות בנכסים קבועים וגידול של 5.6% ביצוא סחורות ושירותים למעט יהלומים. יחד עם זאת, הגידול ביצוא נובע בעיקר מהשפעת המפעל החדש של אינטל אשר הביא לגידול חד ביצוא שבבים. בנק ישראל מעריך שללא אינטל חל קיפאון ביצוא בשנת 2012. יחד עם זאת, מספר אינדיקטורים מובילים מצביעים על ציפייה להתמתנות בפעילות בחודשים הקרובים. סקרי הציפיות השונים מראים ירידה חדה בהזמנות ליצוא וירידה באמון הצרכני. מדד האמון צרכני ירד ל- 38- נקודות בחודש ספטמבר, הרמה הנמוכה מתחילת מדידת סדרה זו בסוף 2010. יתכן שהפסימיות של משקי הבית מושפעת מעליית המיסוי על ידי הממשלה, (מע"מ, סיגריות ובירה), והתייקרות של מחירי המזון והאנרגיה.

שוק העבודה מצביע על קליטת עובדים

שיעור האבטלה בישראל נותר יציב ברבעון ג' סביב 7% (6.9% בחודש אוגוסט) תוך כדי גידול מהיר במספר מועסקים מלווה גידול מהיר בשיעור ההשתתפות בכוח העבודה. שיעור ההשתתפות עלה מתחילת השנה מ- 62.7% ל- 64.3% בחודש אוגוסט. עלייה במספר מחפשי עבודה בהחלט מעודדת ומשפרת את פוטנציאל הצמיחה של ישראל בעתיד. במקביל לפי נתוני הלמ"ס, בשמונת החודשים הראשונים של השנה, נוספו כ- 120 אלף מועסקים חדשים, קצב גידול מהיר במיוחד של כ- 6%. בנק ישראל טוען שנתון זה לא בהכרח משקף את המציאות בשוק העבודה ושמדובר בסדרה שעדיין "בהרצה" (עד סוף 2011 נתוני האבטלה נמדדו רבעונית לפי הגדרות שונות). נתונים אחרים כגון נתוני השכר של הביטוח הלאומי מצביעים על קצב גידול איטי יותר במספר המועסקים (כ- 2% מתחילת השנה, במונחים שנתיים),

המרוכז בענפי השירותים הציבוריים. רמת השכר הריאלית עולה בקצב מתון בלבד. בחודש יולי השכר הראלי עלה ב- 1.4% לעומת אותה תקופה אשתקד. בחודש אוקטובר רמת שכר המינימום עודכנה ב- 4.9%.

מסתמן שיפור בחשבון השוטף וייסוף בשקל

לאחר תקופת פיחות מתמשכת מתחילת השנה עד סוף חודש אוגוסט בשיעור של 4.2% (מול סל המטבעות), רגיעה מסוימת באי הוודאות הגיאופוליטית (בעיקר החשש להסלמה מול איראן) תמכה בייסוף בשקל מסוף חודש אוגוסט עד אמצע חודש אוקטובר בשיעור של 3.9%. בתקופה זו השקל יוסף ב- 5.6% מול הדולר ו- 2.3% מול האירו על רקע היחלשות הדולר בעולם. התחזקות של המטבע הישראלי נובעת גם מציפייה לשיפור בחשבון השוטף (מעבר מגרעון קטן לעודף קטן) זאת כתוצאה מגידול ביצוא בשל השפעת היצוא הגדל של אינטל, שיפור ברווחיות היצוא (עקב פיחות ריאלי משנת 2011 של כ- 6%) וציפייה להפקת גז טבעי ממצחית 2013. כבר ברבעון ב' חל שיפור ניכר בחשבון השוטף אשר שיקף גרעון קטן של \$90 מיליון לאחר גרעון של \$1.4 מיליארד ברבעון א'. בהסתכלות על חשבון הסחר, השיפור נמשך ברבעון ג'. ברבעון ג' גרעון הסחר הסתכם ב- \$4.2 מיליארד לעומת גרעון של \$4.7 מיליארד ברבעון ב'.

יציבות בריבית בנק ישראל עקב חשש לבועת נדל"ן

בנק ישראל שמר על יציבות בריבית במהלך רבעון ג', זאת לאחר ארבע הורדות ריבית מספטמבר 2011 עד יולי 2012. כעת אין הצדקה להמשך הורדת ריבית לאור היציבות בפעילות הריאלית וסימנים להתפתחות מצב בועתי בשוק הדיור. מתחילת השנה מסתמנת עלייה של 3.1% במחירי הדירות לרכישה כאשר ברבעון ג' חל זינוק במכירות של דירות חדשות ושל לקיחת משכנתאות. בנוסף, כעת קצב האינפלציה ב- 12 החודשים האחרונים נמצא במרכז יעד האינפלציה (2.1% בספטמבר) ולמעשה הריבית הריאלית כבר קרובה לאפס. ברבעון ג' האינפלציה הסתכמה ב- 1.1% והושפעה מעליית מיסוי עקיף (מע"מ, סיגריאות ובירה), עלייה במחירי המזון עקב התייקרות הסחורות החקלאיות בעולם (בשל הבצורת בארה"ב) ועלייה במחירי האנרגיה. לעומת זאת, ביטול תשלומי ההורים לגני ילדים טרום חובה (חלק מהמלצת וועדת טרכטנברג) תרם למדד נמוך בחודש ספטמבר.

הקדמת הבחירות צפויה לשפר את האמינות הפיסקאלית

לאחרונה ראש הממשלה הכריז על הקדמת הבחירות לתחילת 2013, זאת בשל הקושי של הקואליציה הנוכחית לבצע קיצוצים עמוקים בהוצאות הממשלה. נדרש קיצוץ של כ- 15 מיליארד ₪ בהוצאות הממשלה כדי להגביל את הגידול בהוצאות ל- 5% בשנת 2013, כפי שנקבע בחוק, ועוד מהלך של העלאת מסים בהיקף של כ- 4-5 מיליארד ₪ כדי להגיע ליעד גירעון של 3% תוצר. כנראה שהשנה הגירעון התקציבי צפוי להגיע לכ- 4% תוצר. בתשעת החודשים הראשונים של השנה ההוצאות של משרדי הממשלה עלו בקצב מהיר של 8.7% (לעומת אותה תקופה אשתקד) עקב תוספות במשרדים החברתיים, בביטחון והסכמי שכר. לעומת זאת ההכנסות ממסים עלו בשיעור מתון יותר של 3.3%. קיימת ציפייה שרק ממשלה חדשה (ואולי רחבה יותר) מסוגלת לבצע התאמות פיסקאליות כואבות ולקדם רפורמות חשובות. נגיד בנק ישראל נתן את ברכתו להקדמת הבחירות. סביר להניח שמיד עם הקמת ממשלה חדשה יופעל לחץ משמעותי על המשרדים השונים לקצץ בהוצאות, בפרט התקציב של משרד הביטחון.

עליות מחירים בשוקי ההון

ברבעון ג' שוקי ההון בעולם אופיינו על ידי עליות שערים, זאת על רקע שילוב של תוכנית הזרמה נוספת בארה"ב וציפייה למעורבות יותר של מנהיגי אירופה וה- ECB בטיפול במשבר החוב. ברבעון ג' מדד ה- S and P עלה ב- 8.4% ומדד מניות אירופה היורו סטוק עלה בשיעור דומה. מדד תל אביב 25 עלה ב- 12.4% ותל אביב 100 עלה ב- 8.7%. מדד מניות הבנקים עלה בשיעור חד של 17.1% (עלייה אשר נמשכת בחודש אוקטובר), זאת לאחר ירידה חדה ברבעון ב'. למעשה, שוק המניות בישראל הושפע ממגמת העליות בחו"ל ומירידה במפלס אי הוודאות הגיאופוליטי לאחר שישראל מיתנה את הטון בנושא האיראני. מדד האג"ח הקונצרני הצמוד עלה במהלך הרבעון בשיעור של 4.0% לעומת עלייה

באג"ח הממשלתי הצמוד בשיעור של 3.3%. ירידה בפרמיית הסיכון באג"ח הקונצרני מתקנת חלק מהעלייה בפרמיית הסיכון מתחילת השנה ומושפעת מהמשך צמיחה יציבה במשק הישראלי, התייצבות בסביבה הגלובלית וירידה בסיכון הגיאוגרפי. ירידת התשואות באג"ח הממשלתי הישראלי התרחשה למרות היציבות בתשואות ל-10 שנים בארה"ב (סביב 1.6%) ואי שינוי בריבית בנק ישראל. התשואה בשחר המקביל (0122) ירדה במהלך רבעון ב' מ-4.32% ל-4.21%, כאשר התשואה על אג"ח הצמודות (גליל) 5903 ירדה בשיעור חד יותר במשך רבעון ג' (מ-1.96% ל-1.61%), זאת למרות החשש לעלייה בגירעון הממשלתי ולגידול בהנפקות של הממשלה. מגמת ירידת התשואות נמשכת בחודש אוקטובר כחלק מהאופטימיות הזהירה של שוקי ההון.

5. הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי SOX302:**הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי****5.1 הוראות המפקח לגבי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי**

המפקח פרסם בשנים האחרונות מספר חוזרים (להלן: "חוזרי המפקח") שנועדו ליישם את דרישות סעיף 302 וסעיף 404 של ה-SOX Act, בחברות המנהלות קרנות פנסיה וקופות גמל, בקרנות פנסיה ובקופות גמל.

ביום 14 במרס 2012 פורסם חוזר 2012-9-5 - תיקונים, בהתאם לחוזר זה:

דוח ההנהלה בדבר הבקרה הפנימית על הדיווחים הכספיים הנגזרים מהדוחות הכספיים ישלח לממונה לא יאוחר מיום 15 ביוני 2013.

הצהרה בדבר הבקרה הפנימית בנוגע לדוח לעמית או למבוטח תצורף החל מתקופת הדיווח המסתיימת ביום 31 בדצמבר 2013.

5.2 סעיף 302 וסעיף 404 של ה-SOX Act - אחריות ההנהלה לגבי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי

בהתאם לחוזרי המפקח וכפי שפורט בדוחות הדירקטוריון הקודמים של החברה, החברה פעלה ופועלת באופן שוטף ליישום ההליך הנדרש בהתאם להוראות האמורות, שכלל בחינה של תהליכי העבודה והבקורות הפנימיות המבוצעות, וזאת על פי השלבים ובמסגרת המועדים שנקבעו בחוזרים. במסגרת זאת, אימצה החברה את מודל הבקרה הפנימי של Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO), המהווה מסגרת מוגדרת ומוכרת המשמשת לצורך הערכת הבקרה הפנימית.

הנהלת החברה, בשיתוף עם המנכ"ל וסמנכ"ל הכספים של החברה, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי שלהחברה. על בסיס הערכה זו, המנכ"ל וסמנכ"ל הכספים של החברה הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של החברה הינן אפקטיביות על מנת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהחברה נדרשות לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדין והוראות הדיווח שקבע המפקח ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

במהלך הרבעון המסתיים ביום 30 בספטמבר 2012 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי.

עם זאת, החברה נמצאת בתהליך של פיתוח, שדרוג ו/או החלפה של מספר מערכות מידע, בין היתר, מתוך מגמה לשפר ולייעל את ביצוע התהליכים השונים ו/או את הבקרה הפנימית ו/או את השירות ללקוחות.

הצהרות המנהלים, בהתייחס לתהליכים הרלוונטיים, בהתאם לחוזרי המפקח, מצורפות להלן לאחר דוח דירקטוריון זה.

עתודות קרן פנסיה לשכירים ועצמאיים בע"מ

14.11.12

שם התאגיד	תפקידם :	תאריך	שמות החותמים :
_____	יו"ר דירקטוריון		1. דורון סט
_____	מנהל כללי		2. צביקה קידר